

# מעורבות ארצות הברית: הדימוי והמציאות

## עודד ערן

בשנה החולפת, התרחב הפער בין התדמית של ארצות הברית בעיני בעלות-בריתה המסורתיות במזרח התיכון לבין מאפייני נוכחותה ופעילותה באזור. התדמית היא של מעצמה הנמצאת בתהליך נסיגה ובמגמת התנתקות מן האזור, בעוד פעילותה של ארצות הברית, במיוחד הדיפלומטית, אינה מצביעה על מגמה כזו. אך אולי בשל התדמית, וגם בשל סיבות אחרות, מצאה עצמה ארצות הברית בסוף שנת 2013 בעימות עם כל אחת מבעלות-הברית המרכזיות והמסורתיות שלה באזור.

התדמית האמריקאית אינה משוללת כל יסוד והסבר. הקזת הדם והעלות הכספית העצומה שהיו כרוכות במאבק הצבאי שניהלה ארצות הברית באפגניסטן ובעיראק, ללא כל תשואה מדינית ותוצאות חיוביות, עדיין משמרות את הרתיעה האמריקאית משימוש בכוח צבאי בנסיבות כמו הטבח הממושך בסוריה, שבעבר היו גורמות תגובה צבאית מוקדמת ונחרצת. התוצאות המעורפלות ורבות הסיכונים של שימוש באופציה הצבאית – הן בנושא הסורי והן בנושא האיראני – מפחיתות אף הן את הנכונות להשתמש באופציה זו. החיפוש אחר פתרונות מדיניים מסייע ליצירת התדמית של מעצמה עם יכולת צבאית והססנות לגבי השימוש בה. יתר על כן, מגוון האופציות המדיניות האמריקאיות לפעולה בכל אחת מהסוגיות המרכזיות שמעסיקות את האזור ואת הקהילה הבינלאומית אינו רחב. בסוגיות אלו – 'האביב הערבי', הגרעין האיראני והתהליך המדיני בין ישראל והפלסטינים – נתפסת התנהלותה של ארצות הברית בעיניים האזוריות כמגממת ומקרטעת.

ההערכה שלפיה בשנת 2020 תתבטל התלות של ארצות הברית במקורות אנרגיה חיצוניים מחזקת גם היא את תדמית התרחקותה של ארצות הברית מהמזרח התיכון, כפי שהיא נתפסת בעיני השחקנים המקומיים באזור. אלה מניחים שארצות הברית

תתמקד בעתיד הנראה לעין בשמירת עמדותיה באזור האוקיינוס השקט, ובניסיון לצמצם את הישגיה של סין באזור זה.

אולם, תדמית זו אינה משקפת בהכרח את הגוונים השונים של הנוכחות האמריקאית באזור, והיא אינה תואמת את עוצמת הפעלתנות המדינית של ארצות הברית בסוגיות האזוריות, שבהן היא נותרה עדיין השחקנית הבינלאומית המרכזית.

### **תהפוכות 'האביב הערבי'**

פרוץ המרי האזרחי ברחבי העולם הערבי יצר עבור ארצות הברית מתח בין ערכיה הבסיסיים, ובעיקר בין ערכי הדמוקרטיה על כל היבטיהם, לבין האינטרסים שהנחו אותה במהלך עשרות שנים של פעילות במזרח התיכון. ההתרחשות בכל אחת מהזירות העיקריות של מרי אזרחי זה הציבה בפני ארצות הברית צורך להחליט על דרך פעולה ותגובה, שתיתן מענה הולם בהתחשב בשני הקטבים הללו.

עוד מתחילת ההתקוממות האזרחית במצרים בינואר 2011, הוטחה בארצות הברית ביקורת – במיוחד מצד המשטרים השמרניים-מלוכניים בעולם הערבי – על כך שסייעה, כביכול, לסילוקו המהיר של מובארכ, ובכך גם לעליית "האחים המוסלמים" לשלטון. בעיניהם של שליטי המדינות בחצי-האי ערב, ההשלמה של ארצות הברית עם סילוקו של מובארכ נתפסה למעשה כנטישה של בעל-ברית, ועוררה בהם את החשש שבנסיבות דומות, הם לא יוכלו להישען על סיוע אמריקאי לשימור משטריהם. ספק האם ניתן לשקם את האמון שהיה למנהיגי מדינות אלו בארצות הברית כמשענת בטוחה ביום מבחן, בין אם יהיה זה מבחן שמקורו בערעור יציבות פנימית, או נוכח סכנה חיצונית. תקופת השלטון הקצרה של "האחים המוסלמים" ונשיאותו של מוחמד מורסי (30.6.2012–3.7.2013) אופיינה ביחסי עבודה קורקטיים בין קהיר לווינגטון. אולי בשל כך, תגובת הממשל האמריקאי להפיכה הצבאית ששמה קץ לשלטון "האחים המוסלמים" הייתה חריפה. תגובת הממשל אף הסלימה בתחילת אוקטובר 2013, כאשר זה עיכב העברת 260 מיליון דולר ומשלוחי נשק למצרים, שכבר אושרו בעבר (מטוסי F16 וחלקי חילוף לטנקי M1A1).

יחד עם זאת, הממשל נמנע מהגדרת סילוקו של הנשיא מורסי כהפיכה צבאית – הגדרה שהשלכותיה המעשיות היו הפסקת סיוע מוחלטת. הממשל ייאלץ עתה להמתין ולשקול את מדיניותו כלפי מצרים בהתאם לתוצאות התהליך המיועד להביא לשינויים, שיאושרו במשאל עם שיערך במצרים בינואר 2014, ובהמשך הדרך – בהתאם לתוצאות בחירות פרלמנטריות ונשיאותיות. כל עיכוב בלוח הזמנים רק יוסיף למתיחות הגלויה

בין וושינגטון וקהיר. על רקע ההתלבטות האמריקאית בין ערכים ואינטרסים, ממשיך הממשל בשלב זה לבקר בפומבי את השימוש בכוח מצד כוחות הביטחון המצריים כלפי המפגינים נגד המשטר ונגד חופש ההתארגנות. אך המבחן הקשה יגיע אם יתעכב תהליך אשרור החוקה והבחירות לפרלמנט ולנשיאות, או שתהיינה עדויות להטיה משמעותית של התוצאות. אחד מסימניה הגלויים של מתיחות זו הוא התחממות היחסים בין רוסיה ומצרים, והנכונות של שני הצדדים לדון בעסקות נשק. יצוין שמבחינה צבאית ופיננסית, אין הגיון ברכישת נשק רוסי על ידי צבא מצרים, אך עצם הנכונות המצרית לנפנף בפומבי באפשרות כזו היא תבחין לטיבם של יחסי מצרים עם ארצות הברית. גם ישראל וגם מדינות המפרץ לא הסתירו את שביעות רצונן מההפיכה שארעה במצרים ביולי 2013. ממשלת "האחים המוסלמים" נזהרה שלא לגרום לדרדור יחסי ישראל-מצרים, בעיקר בשל ההבנה שהרעה ביחסים עלולה לפגוע בסיכויים לגייס סיוע כספי אמריקאי ואחר. עם זאת, ברור שישראל תעדיף מצב שבו היא יכולה לנהל דיאלוג, אף אם ספורדי, עם צמרת השלטון בקהיר – דבר שנמנע במהלך השנה שבה ניהלו "האחים המוסלמים" את המדינה.

מאז סילוק הנוכחות הסובייטית במצרים ב-1972 ולאחר מכן, בעקבות הסכם השלום בין ישראל ומצרים ב-1979, נוצר משולש יחסים עדין אך יציב בין קהיר, וושינגטון וירושלים. בזכות יכולת ההידברות במסגרת משולש זה, נמנעה החרפה בעקבות אירועים והתפתחויות ביחסים בין ישראל ושכנותיה, בעיקר בזירה הפלסטינית ובלבנון. יש להניח שגם בשל כך, ישראל תמשיך להפעיל מאחורי הקלעים את השפעתה בווינגטון, למיתון ולריכוך תגובותיה של ארצות הברית לעיכובים בתהליך הדמוקרטיזציה במצרים. זאת משום שבראיתיה של ישראל, כל משטר שישען על בכירותו של הצבא במערכת הפוליטית במצרים עדיף על שלטון של מפלגות, שבמצען מהווה האסלאם נדבך מרכזי. במהלך 2013, ההתפתחויות בסוריה הציבו בעיות מורכבות לא-פחות בפני הממשל האמריקאי, ויש להניח כי כך יהיה גם בעתיד הנראה לעין. השימוש שעשה המשטר בדמשק בנשק כימי נגד אוכלוסייה אזרחית העמיד את הנשיא אובמה בפני דילמה קשה. הוא נקרא על ידי גורמים רבים בתוך ארצות הברית ומחוצה לה להפעיל נשק על מנת להפסיק את הטבח, אשר עד השימוש בנשק הכימי כבר גבה את חייהם של כמאה אלף איש. הנשיא אובמה עשה כל מהלך אפשרי להרחקת מימוש האופציה הצבאית, כדי להפסיק לפחות את השימוש בנשק כימי. כישלונה של האופוזיציה למשטר אסד להתארגן תחת הנהגה מתונה (ולא אסלאמית קיצונית), והצלחות המשטר העלווי למנוע את הרחבת השטח שבשליטתן של קבוצות אופוזיציוניות שונות, הפחיתו את הרצון של ארצות הברית ומדינות אחרות להשתמש בכוח צבאי, שאולי היה גורם לנפילת

המשטר, אך היה מגביר את הכאוס בסוריה ומגדיל בצורה ניכרת את מספר הקורבנות כתוצאה מהלחימה במדינה – ללא כל אלטרנטיבה ממשלית סבירה.

אף על פי שגם במקרה זה, כמו גם במקרה סילוקו של הנשיא מובארכ, ערב הסעודית הביעה מורת רוח כלפי ההתנהלות האמריקאית, ניתן להבין את ההסתייגות המופגנת של ארצות הברית משימוש בכוח צבאי. אבל גם אם הצליח הממשל האמריקאי למצוא פתרון מדיני לסוגיה המיידית של שימוש בנשק כימי – ההסכם הבינלאומי לפירוק סוריה מנשקה הכימי, שגובש בתיאום עם רוסיה – בעיות אזוריות שיוצרת מלחמת האזרחים הנמשכת בסוריה ימשיכו להעסיק את הממשל האמריקאי וגורמים בינלאומיים ואזוריים אחרים. נוכחות הפליטים הסוריים במדינות השכנות (ירדן, לבנון וטורקיה), התבססותם של ארגונים אסלאמיים קיצוניים שחדרו לסוריה בשלוש השנים האחרונות, מאז פרצה מלחמת האזרחים, וכן האפשרות של זליגת העימותים מעבר לגבולותיה של סוריה – הן המרכזיות בין הבעיות הללו.

בשלהי 2013 נראה שמדינות אחרות בעולם הערבי, ובמיוחד בחצי-האי ערב, הצליחו לרסן ולמתן את גלי המחאות העממיות בשטחן. אם תתחדש המחאה האזרחית, לא תוכל ארצות הברית להתעלם מהשלכותיה על יציבות האזור ועל יכולתה להגן על אינטרסים שלה ושל בעלות-בריתה, ובמיוחד בכל הקשור לביטחון של אספקת האנרגיה. צריך לזכור שגם אם תתממש התחזית של עצמאות אנרגטית אמריקאית, מחירי הדלקים מושפעים במידה משמעותית מכמויות הדלק המוזרמות למשק העולמי מאזור המפרץ הפרסי, ומאירועים מרכזיים המתרחשים בו. מובן שלעלייה של מחירי הדלקים בעקבות מתיחות באזור זה יש השפעה על כלכלת ארצות הברית, גם אם היא עצמה אינה מעורבת ישירות באירועים באזור המפרץ.

### **סוגיית הגרעין האיראני**

בפרק זה נתמקד בהיבטים של הסוגיה, הקשורים למעמדה של ארצות הברית במזרח התיכון. עיקרה של הביקורת המוטחת בארצות הברית, במיוחד מצד גורמים רשמיים בערב הסעודית, נוגע להתנהלותה בנושא האיראני. החרפת העימות הסוני-שיעי באזור וההערכה בקרב מדינות המפרץ שהמשטר האיראני מתחזק, וכי הוא מהווה איום ממשי על המשטרים המלוכניים והסוניים, הגבירו את תחושת החרדה בקרב המשטרים במדינות אלו. נכונותה של ארצות הברית לנהל משא ומתן הן על נושא הנשק הכימי בסוריה והן על תוכנית הגרעין האיראני נתפסת כחולשה, וכאזהרה

מוקדמת לכך שאל למשטרים אלה לסמוך על כך שארצות הברית תחוש לסייע להם כל אימת שישדרו אותות מצוקה.

זווית הראייה הישראלית ביחס להתנהלות האמריקאית שונה מזו של המשטרים המלוכניים במפרץ. היא אינה קשורה לחרדה לקיום המשטר אלא לחשש שאי-עצירת איראן – משמעותה תפוצה גרעינית מוגברת במזרח התיכון, שהיא סכנה קיומית לישראל. לעובדה שגם ישראל וגם ערב הסעודית רואות בדאגה את התקדמות פרויקט הגרעין האיראני ואת מה שנתפס כרפיסות אמריקאית הוענקו פרשנויות רבות ומרחיקות לכת לגבי היחסים ביניהן, אולם יש להניח שישראל וערב הסעודית, וכן שותפותיה הזוטרות יותר של ערב הסעודית באזור, ימשיכו את הדיאלוג עם ארצות הברית בנושא האיראני בנפרד. על אף שלערב הסעודית אין חלופות מעשיות להסתמכותה על ארצות הברית בכל סוגיות הביטחון המרחבי שלה, וארצות הברית יכולה להמשיך בקו הפעולה המדיני שלה גם בעתיד הנראה לעין, נראה כי ארצות הברית קשובה במידה מסוימת לביקורת הנשמעת באזור, והיא תכיל בהתאם את נוכחותה הצבאית באזור, גם מתוך הנחה שהדבר יכול לסייע לה במשא ומתן עם איראן.

ההיבט האיראני ביחסי ישראל-ארצות הברית ימשיך לתפוס מקום מרכזי גם ב-2014, והמחלוקת ביניהן תוחרף ככל שתאריך תקופת המשא ומתן עם איראן, וככל שהפתרון המסתמן יתרחק מעמדות יסוד ישראליות בנושא (וגם ככל שיתרחק הפתרון המדיני לסכסוך הישראלי-פלסטיני). המאמצים שעשו שני הצדדים, הישראלי והאמריקאי, למתן התבטאויות בנושא, לא הצליחו להעלים את חילוקי הדעות האישיים בין נשיא ארצות הברית לראש ממשלת ישראל. הם גם לא העלימו את חילוקי הדעות המהותיים בין המדינות, ואלו יתגלו במלוא עוצמתם בשנה הקרובה. אין להניח אפשרות להסכם, שגם איראן וגם ישראל יוכלו להשלים עימו. מכאן שנכונותה של ארצות הברית להגיע להסכם עם איראן יוצרת חיכוך בלתי-נמנע עם ישראל. לתוך משוואה זו יש להוסיף רכיבים נוספים, כמו יחסי הממשל והקונגרס האמריקאיים, מערכת הבחירות לקונגרס בסוף 2014, אירועים בעולם הערבי והתהליך המדיני בין ישראל והפלסטינים.

למצב של המשך משא ומתן עם איראן, אך ללא סיכוי נראה לעין להסכם, יש מספר גוונים בעלי השפעה על הדיאלוג בין וושינגטון וירושלים. אם איראן לא תחרוג מהפעילות שעליה הוסכם במסגרת הסכם הביניים שנחתם עימה בנובמבר 2013, ייתכן שישראל תסכין עם מצב זה. גם אם הדברים לא נאמרו בהסכם הביניים במפורש, מצב זה עלול להמשך עד תום כהונתו של הנשיא אובמה, כאשר המשא ומתן נמשך ונפסק לסירוגין, וכאשר איראן אינה חורגת באופן משמעותי מהמגבלות שקיבלה על עצמה. ישראל תוכל למצוא את עצמה במצב שעליה להסכין עם מציאות שנכפית עליה,

במידה רבה בשל נכונותה של הקהילה הבינלאומית לקבל מציאות זו, שכן בעיניה עדיף המצב של הקפאת הפעילות האיראנית ברמה הנוכחית, על פני הצורך להכריע על שימוש באמצעים חריפים יותר נגד איראן. פירושו של דבר – בכל הקשור ליחסי ישראל-ארצות הברית – מעין פצע מדמם המעיב על תקינות היחסים.

## הסכסוך הישראלי-פלסטיני

בשנת 2014 יימשך המאמץ האמריקאי להגיע להסכם מדיני בין ישראל והפלסטינים. כפי שהדברים נראו בשלהי 2013, שני הצדדים רחוקים מהסכם קבע מלא, שהוא היעד שהציבו יחד עם הממשל האמריקאי למנהלי המשא ומתן. ספק האם גם הניסיון האמריקאי לייצר התקדמות על ידי פתרון לסוגיית הביטחון, כדי לאפשר הסכם על הגבולות, יוכתר בהצלחה. במהלך המחצית הראשונה של 2014 ייאלץ הממשל לבחור בין החלופות הבאות להמשך טיפול בנושא הישראלי-פלסטיני:

א. נטישת התהליך

ב. הצעת פתרון כולל אמריקאי

ג. אימוץ ההצעה האמריקאית לפתרון כולל על ידי מועצת הביטחון של האו"ם

ד. ניסיון להניע את שני הצדדים לדון בפתרונות חלקיים, המובילים לפתרון המלא בלוח זמנים מוסכם

בהיעדר רצון ויכולת לנסות לכפות פתרון על שני הצדדים, מרחב הגמישות האופרטיבית של ארצות הברית מצומצם למדי. היא יכולה לנסות לנהל את הסכסוך, בניגוד לניסיון לפתור אותו, תוך מניעת התפרצות של חיכוך אלים. זאת על ידי פעולה לשיפור רמת החיים בשטחים, כולל ברצועת עזה (ובכלל זאת הגדלת היקף התעסוקה, הגדלת כמויות המים והחשמל, הקלות תנועה), ובלימה של פעילות הבנייה הישראלית בשטחים – ולמצער, בשטחים שמעברה המזרחי של גדר הביטחון. הסכמים פרטניים, כמו זה שהוגש בנושא המים בתחילת דצמבר 2013, עשויים לצמצם את אפשרות החיכוך האלים ולקדם פתרון מלא, אם הנסיבות הפוליטיות הפנימיות בצד הישראלי ובצד הפלסטיני יאפשרו זאת.

העובדה שהנשיא אובמה הותיר את הטיפול בסכסוך הישראלי-פלסטיני בידי מזכיר המדינה, ג'ון קרי, תוך שהוא מפחית את מידת מעורבותו שלו בנושא, תאפשר את מזעור החיכוך בין ישראל לארצות הברית בנושא זה אך לא תמנע אותו לחלוטין, אם אף לא אחת מחלופות הפעולה האמריקאיות תישא פרי. ארצות הברית תעמוד גם בפני דרישה מצד שותפותיה לקוורטט, ובמיוחד האיחוד האירופי, לנקוט צעדים

ואפילו סמליים, כדי להביע מורת רוח ממה שיוגדר על ידיהם כסירוב או "גרירת רגליים" מצד ישראל בדרך לפתרון הסכסוך.

בהיעדר כל פתרון מדיני, חלקי או מלא, יעומתו ישראל וארצות הברית גם יחד עם חידוש הפעילות הפלסטינית לקבלתה של פלסטין כחברה מלאה באו"ם ובמוסדותיו השונים. בעוד ישראל תמשיך בהתנגדותה הנחרצת למהלך כזה, תועמד במבחן ההנחה שגם בהיעדר כל התקדמות בתהליך המדיני, או ללא שורה של צעדים חד-צדדיים ישראלים שיעידו על כוונה להתקדם להפרדה מהפלסטינים, צפוי וטו אמריקאי על החלטה במועצת הביטחון בדבר קבלת פלסטין כחברה באו"ם. יכולתה של ישראל להשפיע על שיקולי הממשל בנושא זה פחותה מאשר בנושא האיראני, וגם כך צריכה ישראל לשקול היטב, האם נכון יהיה להשתמש במנוף השפעתה בקונגרס כדי ללחוץ על הממשל להטיל וטו על הצעת החלטה במועצת הביטחון בדבר קבלת פלסטין כמדינה חברה באו"ם.

## סיכום

הדימוי של דחליל, שהוגי דעות ומדינאים במזרח התיכון ומחוצה לו משווים לארצות הברית, אינו תואם את רמת הפעילות שארצות הברית מגלה בסוגיות השונות במזרח התיכון. אף כי השפעתן של המלחמות באפגניסטן ובעיראק ושל הנסיגה הכלכלית בשנים 2008-2011 נותנת את אותותיה, לא הייתה זו הסיבה היחידה להססנות האמריקאית באשר לטיפול במשברים השונים באזור בכוח צבאי. גם פעולה צבאית מדויקת ונטולת קורבנות אמריקאיים בסוריה הייתה רק מצמצמת את ממדי ההרג וההרס, אך לא מקדמת פתרון מדיני מלא במדינה זו. פעולה צבאית באיראן, אמריקאית או אחרת, תסיג את תוכנית הגרעין האיראני לאחור, אך אין ביכולתה לבטל את היכולת והרצון של משטר איראני נחוש, המוכן לשלם את מחיר ההצלחה כדי להגיע ליכולת גרעינית צבאית.

בעבר הלא-רחוק ניתן היה להשתמש בכוח צבאי בסכסוכים שונים, לבודד את ההשלכות השונות ולצמצם את גלי ההדף המדיניים, הכלכליים והצבאיים של שימוש בכוח. גם כיום, שימוש בכוח צבאי באפריקה, למשל, אינו גורר בהכרח השלכות החורגות מהתחום הגיאוגרפי המצומצם שבו נעשה שימוש בכוח צבאי. בזירה הסורית ובזירה האיראנית, כך נטען, יהיה צורך בשימוש בכוח בהיקפים החורגים לאין שיעור מהצבת כמה מאות חיילים, כמו שעשתה צרפת במאלי. מספר השחקנים האזוריים והבינלאומיים שיהיו מעורבים בכל פעילות צבאית ובתוצאותיה יעלה באופן ניכר

על מספר המעורבים בפעילות צבאית באפריקה, והוא יכתיב שיקולים סבוכים יותר. על אף האמור לעיל, אין להוציא מכלל אפשרות שארצות הברית תשתמש בכוח צבאי במזרח התיכון. ניתן לטעון שרק התערבותה של רוסיה בשעות האחרונות לפני מימוש האיום אמריקאי להפעיל את הצבא כתגובה על השימוש בנשק כימי על ידי משטר אל-אסד – היא שמנעה את הפעלת הצבא האמריקאי בסוריה. כישלון מוחלט של השיחות באיראן או טעויות קשות של המשטר האיראני עלולים גם הם לגרום תגובה אמריקאית צבאית, גם אם לא בהיקף שמצפות לו מספר מדינות באזור. תגובה אמריקאית כזו תביא לשינוי בתדמית ובדימוי שנוצרו לארצות הברית במזרח התיכון בשנים האחרונות.

בשנים הקרובות תמשיך ותתמודד ארצות הברית עם מתחרות חוץ-אזוריות פעילות יותר. מדובר בעיקר בסין וברוסיה. נראה שההחלטה שנפלה בבייג'ינג, להרחיב ולהעמיק את הפעילות בפריפריה הקרובה לסין, מיושמת גם במזרח התיכון, כאשר סין מחפשת כר פעולה מדיני מעבר לפעילות הכלכלית הענפה שלה. גם המשא ומתן שניהלה סין עם טורקיה על אספקת מערכת הגנה אווירית מלמד על ניסיון לכרסם באחיזה המוחלטת כמעט של ארצות הברית בתחום אספקת הנשק למדינות האזור. לתחום זה עלולה לחזור גם רוסיה, המנהלת משא ומתן עם מספר מדינות באזור, תוך שהיא מנצלת את ההצלחה ב-2013 לחזור כשחקנית משמעותית לזירה המזרח-תיכונית. בשני המקרים, הסיני והרוסי כאחד, מדובר בהצלחות חלקיות ומוגבלות, ואין להגיע למסקנה סוחפת ומוטעית, שתם העידן האמריקאי במזרח התיכון. אולם הצלחות אלו מלמדות על שינויים בראייתן של ידידות מסורתיות של ארצות הברית את בעלת-בריתן זה עשרות שנים.

בשנת 2014 תצטרך ארצות הברית לקבל שורה של החלטות קשות בנושא יחסיה עם מצרים, לגבי הדרך שבה תטפל בסוגיית הגרעין האיראני, ובאשר להמשך הניסיון להגיע לפתרון מדיני לסכסוך הישראלי-פלסטיני. בכל אחד משלושת הנושאים הללו טמון פוטנציאל לחיכוך בין ישראל וארצות הברית, כתוצאה מהבדלי גישות בסיסיים. היעדר התקדמות, ואפילו חלקית, בתהליך המדיני עם הפלסטינים ובמשא ומתן עם איראן, יביא למימוש של פוטנציאל החיכוך. את נזקיו ניתן יהיה למזער על ידי ניהול דיאלוג ברמה הבכירה ביותר, אך לא ניתן יהיה למנוע אותו לחלוטין.